

3. třída - Bůh k nám přichází

Vazba učiva 3. ročníku na klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Žák se seznamuje s pojmy „hřích“ jako překážkou našeho štěstí, s „Desaterem“ jako pravidly, která lidem pomáhají k šťastnému životu, a s pojmem „svátosti“, které jsou nabídkou Boží pomoci člověku před pokušením a zlem. Žák dokáže uvést obsah těchto pojmů do souvislosti a ví, jaké jednání tomuto poznání odpovídá.
- Žák porozumí Bohu jako Otci, který má lidi rád přes všechny jejich nedostatky i zločiny. To žáka motivuje k dalšímu zájmu o náboženské otázky.

Kompetence k řešení problémů

- Žák se učí rozpoznávat problémy, jít důsledně k jejich kořenům a uvědomovat si jejich možné důsledky nejen z pohledu přítomnosti, ale i z horizontu věčného života. Ve 3. ročníku dokáže vysvětlit smysl svátosti smíření ve vyrovnávání se se zlem, které působí sami druhým, a význam eucharistie jako Boží nabídky v pomoci překonávat slabost pro zlo v sobě.

Kompetence komunikativní

- Během celého školního roku se klade důraz na vytváření společenství, kde se žáci učí realizovat plnohodnotné vztahy a kvalitně spolupracovat. Tyto zkušenosti uplatňují ve své rodině, ve škole, v místní církvi a jinde, kde tráví volný čas.
- Žáci se učí rozvíjet své smysly tak, aby byli schopni využívat verbální i neverbální komunikace. Učí se naslouchat s úctou druhým lidem, vidět v nich svého bližního. Učí se, jakým způsobem člověk komunikuje s Bohem. To je obsahem zvláště tematického bloku 3.2, ale objevuje se i v dalších.

Kompetence sociální a personální

- Při spolupráci ve skupině se utváří společenství. Děti umějí přijímat svou roli a poznávat svá obdarování a své schopnosti, která za pomoci učitele a svých spolužáků dále rozvíjejí. (3.6.32)
- Žáci jsou vedeni ke spolupráci na základě hodnot jako je vzájemná láska, empatie, ohleduplnost, vzájemná nezištná pomoc a úcta k druhým (3.3.15). Tyto dovednosti dokáží aplikovat i v jiných prostředích.
- Žáci jsou podporováni v pozitivním sebehodnocení, vnímají člověka jako neopakovatelné Boží dílo (3.2.11).

Kompetence občanské

- Žák se seznamuje se základními morálními normami (Desaterem). Na základě toho si vytváří stupnici mravních hodnot ve svém charakteru. To ovlivňuje jeho chování ve škole, v rodině a jiných prostředích.
- Žák je seznámen s bídou ve světě, je schopen vcítit se do situace trpících lidí a solidarizovat se s nimi. Využívá postní dobu ke konkrétním skutkům milosrdenství.
- Žáci rozumějí křesťanské tradici v kultuře a společnosti spojené s prožíváním křesťanských svátků (Vánoce, Velikonoce a jiné svátky liturgického roku).
- Žáci rozumějí požadavku ochrany přírody na základě úcty k Božimu stvoření a rozumějí přikázání chránit si zdraví (3.2.10).

Kompetence pracovní

- Děti rozvíjejí svoji kreativitu při práci s netradičními materiály (např. při zdobení svíček), učí se prožívat radost z výsledku práce (3.5.21).

3.1 Bůh k nám přichází
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
OSV – analýza vlastních a cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí EV – náš životní styl (vnímání života jako nejvyšší hodnoty)
3.1.1 DĚKUJEME ZA PRÁZDNINY
Očekávaný výstup:
Žák rozebere situace, ze kterých poznáme, že Bůh nás má rád a je s námi ve všech situacích. Žák vysvětlí, co znamená Boha chválit a děkovat mu.
Vzdělávací obsah:
Zážitky z prázdnin Uvedení prázdninových zážitků do vztahu k Bohu
3.1.2 ŠTĚSTÍ PRVNÍCH LIDÍ
Očekávaný výstup:
Žák vlastními slovy vyjádří, v čem spočívá štěstí člověka. Žák objasní pojem „dědičný hřích“ a jeho význam.
Vzdělávací obsah:
Gn 2. a 3. kap. Štěstí prvních lidí jako společenství s Bohem Selhání prvních lidí jako jednání, kterým se člověk připravuje o Boží blízkost Dědičný hřích jako ztráta štěstí z Boží blízkosti, která však neznamená, že Bůh člověka opouští
3.1.3 HŘÍCH A JEHO DŮSLEDKY
Očekávaný výstup:
Žák provede rozbor příběhu Kaina a Ábela a na jeho základě vysvětlí, co je hřích, jaké jsou jeho důsledky a jak Bůh jedná. Žák uvede příklady dobrého jednání lidí ve svém okolí.
Vzdělávací obsah:
Příběh Kaina a Ábela (Gn 4. kap.) Následky prvního hříchu lidí v jednání člověka, který si přivlastňuje Boží roli rozhodovat, hodnotit a soudit Hřích jako vědomé a dobrovolné jednání proti Bohu
3.1.4 BŮH SLIBUJE ZÁCHRANU
Očekávaný výstup:
Žák objasní úlohu Marie, skrze kterou Bůh slíbil záchranu všem lidem. Vysvětlí význam přímlyvy Marie, jako matky lidí.
Vzdělávací obsah:
Bůh slibuje prvním lidem záchranu (Iz 7,14) L 1. kap. Maria jako žena, jejíž příchod na svět je pro lidstvo velkou nadějí Modlitba radostného růžence
3.2 Desatero, cesta ke štěstí
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
OSV – lidská práva jako regulativ vztahů VDO – schopnost aktivně přijímat a uplatňovat svá práva a povinnosti, odpovědnost za své postoje a činy

3.2.5 MOJŽÍŠ PŘIJÍMÁ DESATERO
Očekávaný výstup:
Žák objasní úlohu Desatera, která jsou pravidly, která pomáhají uspořádat život člověka. Žák vysvětlí význam těchto pravidel pro naše štěstí.
Vzdělávací obsah:
Podle Dt 5. kap. Desatero jako pravidla, kterými Bůh lidem ukazuje cestu ke štěstí Desatero jako životní pravidla, která neomezují, ale osvobozují
3.2.6 BŮH – PRVNÍ PŘIKÁZÁNÍ
Očekávaný výstup:
Žák uvede projevy Boží lásky vůči lidem a vysvětlí, proč může člověk Bohu věřit a o všem s ním mluvit. Vysvětlí pojem víry jako daru.
Vzdělávací obsah:
Setkávání s Bohem v díle stvoření Setkávání s Bohem v životě Ježíše Krista (L 8,49–56) Setkávání s Bohem v modlitbě Víra jako zkušenost, že Bohu na člověku záleží
3.2.7 BOŽÍ JMÉNO A BOŽÍ VĚCI – DRUHÉ PŘIKÁZÁNÍ
Očekávaný výstup:
Žák objasní důvody, které vedou k úctě k předmětům vyjadřujícím náboženské postoje lidí (náboženské symboly různých náboženství). Postoje úcty a tolerance k náboženskému přesvědčení ostatních.
Vzdělávací obsah:
Jméno a jeho význam v životě člověka včetně přijetí svého jména Boží jméno (Ex 3,14) jako vyjádření toho, že Bůh je člověku nablízku Ježíšovo jméno a jednání apoštolů v jeho jménu (Sk 3. kap.) Výchova k úctě k Božím jménům, jménům svatých a k věcem, které Boha připomínají
3.2.8 NEDELE NENÍ VŠEDNÍ DEN – TŘETÍ PŘIKÁZÁNÍ
Očekávaný výstup:
Žák navrhne vhodné způsoby slavení neděle a její význam jako Boží dar pro člověka.
Vzdělávací obsah:
Příběh o sedmi bratrech – životní rytmus střídání nasazení v práci a odpočinku Židovské slavení soboty jako dne Hospodinova, kdy se člověk setkává s Bohem, s bližními (zvláště v rodině) a se sebou samým Křesťanské slavení neděle jako „dne Páně“, kdy Ježíš vstal z mrtvých
3.2.9 RODINA – ČTVRTÉ PŘIKÁZÁNÍ
Očekávaný výstup:
Žák uvede vztah mezi zachováváním 4. přikázání a harmonickými vztahy v rodině.
Vzdělávací obsah:
Rodina jako společenství, které předpokládá určitý řád, a od každého určitou roli a určitý úkol Láskyplná rodina a pokojný a šťastný domov jako předzvěst domova, který máme u Boha
3.2.10 ŽIVOT A ZDRAVÍ – PÁTÉ PŘIKÁZÁNÍ
Očekávaný výstup:

Žák vysvětlí význam přikázání „nezabiješ“ pro vztah člověka k sobě samému i vztahy lidí mezi sebou.
Vzdělávací obsah:
Příběh života Alberta Schweitzera, příp. jiné křesťanské osobnosti, příklad odpovědného postoje k Božímu stvoření Protiklad k jednání člověka, který si dělá, co chce Ž 104 Výchova k úctě k životu a odpovědnosti za životní prostředí
3.2.11 ČISTÉ SRDCE – ŠESTÉ A DEVÁTÉ PŘIKÁZÁNÍ
Očekávaný výstup:
Žák objasní význam přijetí jedinečnosti každého člověka a nenahraditelnost hodnoty čistého srdce.
Vzdělávací obsah:
Člověk jako neopakovatelné Boží dílo Ž 8 1 K 6,19–20 Výchova k vědomí vlastní jedinečnosti a k úctě k jedinečnosti každého člověka Výchova k rozvíjení touhy po lásce, kterou nosí každý člověk ve svém srdci
3.2.12 LEPŠÍ JE DÁVAT NEŽ BRÁT – SEDMÉ A DESÁTÉ PŘIKÁZÁNÍ
Očekávaný výstup:
Žák vyvodí důsledky, ke kterým vede dodržování nebo nerespektování přikázání, které chrání člověka i jeho majetek.
Vzdělávací obsah:
Osobní majetek jako bohatství, které Bůh svěřuje člověku a se kterým je třeba dobře zacházet a pomáhat těm, kdo to potřebují Schopnosti a vlastnosti jako poklad, který je třeba objevit a rozvíjet Mt 6,19–20 Výchova k čestnému jednání vůči hmotnému i duševnímu vlastnictví druhého člověka
3.2.13 LIDSKÉ SLOVO – OSMÉ PŘIKÁZÁNÍ
Očekávaný výstup:
Žák na konkrétních příkladech uvede důsledky působení slov v kontaktu mezi lidmi. Vysvětlí pojem křivé svědectví.
Vzdělávací obsah:
Síla lidského slova (Jk 3,10: Z týchž úst vychází žehnání i proklínání) Pravdivé lidské slovo proti lži, pomluvě a žalování Schopnost mluvit jako Boží dar Výchova k citlivosti vůči vyřčenému slovu
3.3 Pozvání k hostině
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
<i>Člověk jeho zdraví:</i> Životní potřeby, psychohygiena <i>OSV</i> – zdravé a vyrovnané sebepojetí (sebeúcta), pravda, lež a předstírání v komunikaci, hledání pomoci při potížích <i>VDO</i> – schopnost aktivně přijímat a uplatňovat svá práva a povinnosti (výchova ke kritickému myšlení)
3.3.14 JEŽÍŠ CHCE BÝT HOSTEM U ZACHEA
Očekávaný výstup:
Žák reprodukuje příběh Zachea a vysvětlí význam proměňující Boží lásky.
Vzdělávací obsah:

<p>Podle L 19. kap. Příklad Ježíšova postoje k odmítanému člověku, kdy mu svým přijetím pomáhá v zásadní proměně života Výchova k naději, že Bůh přijímá každého člověka Výchova k citlivému jednání vůči lidem na okraji společnosti</p>
<p>3.3.15 JEŽÍŠ A JEHO LÁSKA K LIDEM</p>
<p>Očekávaný výstup:</p>
<p>Žák má na příběhu uzdravení ochrnutého popsat velkou Boží lásku ke každému člověku – k jeho tělu i duši.</p>
<p>Vzdělávací obsah:</p>
<p>Podle Mk 2. kap. Uzdravení nemocného a odpuštění hříchů jako příklad Ježíšovy lásky ke každému člověku Výchova k aktivnímu jednání podporujícímu dobro</p>
<p>3.3.16 BŮH NÁS MILUJE, PROTO NÁM ODPOUŠTÍ</p>
<p>Očekávaný výstup:</p>
<p>Žák na příběhu o dobrém otci a jeho dvou synech demonstruje, že Bůh na člověka stále čeká a raduje se z jeho návratu. Žák vysvětlí, že Bůh čeká na každého člověka, tedy i na každého z nás. Nemusím se nikdy bát k němu přijít.</p>
<p>Vzdělávací obsah:</p>
<p>Podle L 15. kap. Obraz Boha jako čekajícího Otce, ochotného přijmout vždy své děti zpět Příběh jako povzbuzení naděje v Boží dobrotu a milosrdenství</p>
<p>3.3.17 MŮJ POSTOJ K BOHU, LIDEM A SOBĚ</p>
<p>Očekávaný výstup:</p>
<p>Žák vysvětlí pojem svědomí jako daru od Boha, který nám pomáhá dobře se rozhodovat. Žák navrhne řešení situací, kdy jednání ve shodě se svědomím přináší člověku radost.</p>
<p>Vzdělávací obsah:</p>
<p>1 Te 4,1–2 Svědomí jako Boží dar, který nám pomáhá mít správné vztahy k Bohu, lidem i sobě Výchova ke zcitlivění svědomí</p>
<p>3.3.18 SLAVÍME SVÁTOST SMÍŘENÍ</p>
<p>Očekávaný výstup:</p>
<p>Žák objasní, co svátost smíření působí a jak probíhá. Vysvětlí význam odpuštění pro život člověka.</p>
<p>Vzdělávací obsah:</p>
<p>Svátost smíření jako svátost radosti z návratu k Bohu a z nového začátku Jednotlivé části svátosti smíření</p>
<p>3.4 Svátosti, znamení Boží lásky</p>
<p>Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:</p>
<p><i>Lidé a čas:</i> Důležité mezníky v životě člověka <i>Lidé a čas:</i> Slavení svátků <i>MKV</i> – poznávání vlastního kulturního zakotvení</p>

3.4.19 PŘIPRAVUJEME SE NA VELIKÉ DNY – POSTNÍ DOBA
Očekávaný výstup:
Žák definuje důsledky Ježíšovy smrti a vzkříšení pro život člověka. Žák navrhne, jakým konkrétním jednáním může i on měnit svět k lepšímu.
Vzdělávací obsah:
Postní doba jako doba zamyšlení nad velikostí Boží lásky (1 J 3,16) a doba jednání, které může měnit svět k lepšímu Kříž jako znamení základu křesťanské naděje – smrti a vzkříšení Ježíše Krista
3.4.20 SVÁTOSTI – ZNAMENÍ BOŽÍ MILOSTI
Očekávaný výstup:
Žák popíše jednotlivé svátosti jako zvláštní dary Boží lásky.
Vzdělávací obsah:
Svátosti jako viditelná znamení Boží lásky Svátosti jako nabídka Boží pomoci člověku v důležitých chvílích jeho života
3.5 Hostina s Ježíšem
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
<i>MKV</i> – poznávání vlastního kulturního zakotvení
3.5.21 POSLEDNÍ VEČEŘE – MŠE SVATÁ
Očekávaný výstup:
Žák reprodukuje průběh a objasní význam biblické události poslední večeře. Žák vysvětlí souvislost poslední večeře se mší svatou.
Vzdělávací obsah:
Oslava svátků, narozenin a významných událostí v lidském životě Starozákonní velikonoční večeře jako oslava Boží lásky a věrnosti při vyvedení Izraele z Egypta Slavení mše svaté jako zpřítomnění Ježíšovy lásky k lidem
3.5.22 MŠE SVATÁ – PŘIPRAVUJEME STŮL
Očekávaný výstup:
Žák pojmenuje části liturgického prostoru místního kostela a liturgické předměty. Žák vysvětlí způsoby a důležitost přípravy na mši svatou.
Vzdělávací obsah:
Příprava liturgického prostoru a obětního stolu Osobní příprava na mši svatou Části mše svaté
3.5.23 ČÁSTI MŠE SVATÉ – BOHOSLUŽBA SLOVA
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí obsah jednotlivých částí bohoslužby slova. Žák doplní správné odpovědi na jednotlivé aklamace.
Vzdělávací obsah:
Opakování základních informací o Bibli Bohoslužba slova jako první hlavní část mše svaté Vysvětlení významu a nácvik odpovědí na jednotlivé aklamace bohoslužby slova

3.5.24 ČÁSTI MŠE SVATÉ – BOHOSLUŽBA OBĚTI
Očekávaný výstup:
Žák objasní význam obětních darů. Žák vysvětlí význam vnějších gest při obětování darů.
Vzdělávací obsah:
Části mše svaté – bohoslužba oběti Význam obětních darů Význam slov a gest Nácvik písně k obětnímu průvodu
3.5.25 ČÁSTI MŠE SVATÉ – PROMĚŇOVÁNÍ
Očekávaný výstup:
Žák objasní pojem „proměňování“. Žák reprodukuje slova, jimiž se proměňuje chléb a víno v Tělo a Krev Krista.
Vzdělávací obsah:
Části mše svaté – bohoslužba oběti, proměňování Výchova ke zcitlivění k tajemství, které se při proměňování odehrává
3.5.26 ČÁSTI MŠE SVATÉ – SVATÉ PŘIJÍMÁNÍ
Očekávaný výstup:
Žák objasní účinky sv. přijímání.
Vzdělávací obsah:
Části mše svaté – přijímání Výchova k úctě k eucharistii
3.5.27 PRVNÍ SVATÉ PŘIJÍMÁNÍ V NAŠÍ FARNÍ RODINĚ
Očekávaný výstup:
Žák navrhne strukturu oslavy prvního svatého přijímání ve farnosti a v rodině.
Vzdělávací obsah:
Lidé, se kterými žák prožívá první přijetí svátostí Oslava v rodině a ve farním společenství Příprava pozvánek a výzdoba kostela
3.5.28 EUCHARISTIE A ŽIVOT
Očekávaný výstup:
Žák objasní význam pravidelné účasti na mši svaté a na slavení svátostí.
Vzdělávací obsah:
J 6,35 Základy duchovního života
3.6 Hostina společenství církve
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
<i>MKV</i> – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Velikonoc)
3.6.29 VELKÉ DNY V ŽIVOTĚ JEŽÍŠE KRISTA
Očekávaný výstup:
Žák zopakuje velikonoční události od Květné neděle až k událostem nedělního rána.

Vzdělávací obsah:
Události Svatého týdne podle: Mt 21,7–21; J 13,4–5,12n; Mt 26,26–28; Mk 14,32–36; Mt 27,33–37; Mt 27,45.50; L 24,1–6
3.6.30 PANE, ZŮSTAŇ S NÁMI
Očekávaný výstup:
Žák porovná příběh Ježíše doprovázejícího učedníky na cestě do Emauz s jeho působením v životě člověka. Žák analyzuje proměnu, kterou působí v srdci člověka setkání s Ježíšem.
Vzdělávací obsah:
L 24,1–35 Biblická událost jako naděje, že Ježíš zůstává s námi a že je nám stále nablízku
3.6.31 PANNA MARIA – MATKA A SESTRA LIDÍ
Očekávaný výstup:
Žák doplní události Mariina života a vysvětlí význam Mariina života jako spoluúčasti na Božím díle záchrany člověka.
Vzdělávací obsah:
Důležité události Mariina života a jejich nasměrování na Krista Maria jako člověk hluboké víry, který je ochotný slovem i jednáním pomoci všude tam, kde je třeba Maria jako první vzor křesťanského života
3.6.32 DUCH, KTERÝ OŽIVUJE
Očekávaný výstup:
Žák popíše působení Ducha Svatého v mimořádných událostech, ale také v každém dobru. Žák analyzuje projevy darů Ducha Svatého v sobě, ve druhých lidech i v každodenních situacích.
Vzdělávací obsah:
Sk 2,1–4 Působení Ducha Svatého tehdy a dnes
3.6.33 PRÁZDNINY S JEŽÍŠEM
Očekávaný výstup:
Žák formuluje krátké modlitby v nichž spontánně oslovuje Boha.
Vzdělávací obsah:
Příběh Tři kameníci znázorňující různé pohledy na stejnou věc Výchova ke schopnosti vnímat Boží přítomnost v každodenních situacích